

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakunnan yhdistyminen 1.1.2023

Selvitys Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien huhtikuussa 2020 käynnistämästä yhdistymishankkeesta

Käsittely:

Helsingin Mikaelin seurakuntaneuvosto

Vartiokylän seurakuntaneuvosto

Selvitys on perusteluosiona seurakuntien aloitteelle seurakuntien yhdistymiseksi 1.1.2023

Selvityksen sisällysluettelo:

1. Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymishankkeen lähtökohdat	3
2. Seurakuntien syntyhistoria ja 2000-luvun seurakuntarakenneselvitykset	4
3. Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymisen perusteet	6
4. Seurakuntien selvitys Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymiseksi	10
5. Yhdistymishankkeen vaiheiden aikataulus, järjestelytoimikunta ja viestintä	12
6. Tiekartta uuteen seurakuntarakenteeseen siirtymiseksi 1.1.2023 alkaen	13
7. Seurakuntien yhdistymistä käsittelevät KL:n, KJ:n ja KVJ:n säädökset	15
8. Seurakuntien nykytilan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut:	
a. Helsingin Mikaelin seurakunta	20
b. Vartiokylän seurakunta	25
9. Selvityksen lähteet ja kirjallisuus	30

1. Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymishankkeen lähtökohdat

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntia koskevan seurakuntarakenteen kehittämisen lähtökohdaksi on seurakunnan toiminnan määrällisen ja laadullisen tason turvaaminen ja kehittäminen. Yhdistymishankkeessa otetaan huomioon toimintaympäristön kehittyminen, jatkuvat muutokset ja niiden tuomat haasteet.

Rakennemuutoksen tavoitteena on, että nykyiset Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakunnat yhdistyvät muodostaen siten yhden seurakunnan 1.1.2023 alkaen. Hankkeen suunnitellussa aikataulutuksessa on huomioitu marraskuulle 2022 ajoittuvat seurakuntavaalit. Tällöin on tarkoitus äänestää uuden seurakuntajaotuksen mukaisesti. Uuden seurakunnan jäsenmäärä olisi 24.000. Alueella on kolme kirkkorakennusta, yksi kappeli ja päätoimisia työntekijöitä 43. Seurakuntaneuvostossa on 16 jäsentä ja kirkkoherra.

Aloiteoikeus seurakuntajaon muuttamisessa on seurakuntayhtymään kuuluvan seurakunnan seurakuntaneuvostolla, hiippakunnan tuomiokapitulilla ja piispalla. Tämä ehdotus yhdistymisestä pohjautuu Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien seurakuntaneuvostojen yksimielisiin ja sisällöltään yhteneväiseen päätökseen, joka on tehty Vartiokylän seurakunnan seurakuntaneuvostossa 7.4.2021 ja Helsingin Mikaelin seurakunnan seurakuntaneuvostossa 12.4.2020 seuraavan sisältöisenä:

Helsingin Mikaelin / Vartiokylän seurakuntaneuvosto päättää, että

- 1. seurakunta suhtautuu myönteisesti mahdolliseen rakennemuutokseen nykyisen seurakuntajaon muuttamiseksi Helsingissä ja*
- 2. seurakunta on osaltaan aktiivinen toimija mahdollisen rakennemuutosprosessin kartoittamisessa, käynnistämässä ja toteuttamisessa ja*
- 3. aloittaa selvityksen tekemisen yhdistymisestä mukana olevien seurakuntien kanssa*

Tämä seurakuntien yksimielinen ja yhteinen tahtotila antaa hyvän lähtökohdan seurakuntien yhdistymiselle. Seurakunnilla on käytössään näin yhdessä enemmän kokemusta ja osaamista seurakuntien yhdistymisprosessin sekä toiminnan ja henkilöstön kehittämishankkeiden läpiviemisestä. Yhdistymishankkeessa huomioidaan Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien ominaispiirteet, henkilöstö- ja tilaresurssit, toiminnalliset tarpeet ja kehittämismahdollisuudet. Siinä on mukana tasaisesti kasvava Itä-Helsingin kaupunkialue, toimintaympäristön muutoksesta nousevat haasteet ja tulevien vuosien merkittävä kirkollisverokertymän väheneminen.

Seurakuntien yhteinen tahtotila ja oma aloitteellisuus luovat hyvät edellytykset vastata seurakuntien yhdistymisprosessiin liittyviin kysymyksiin. Näitä ovat esimerkiksi muutosprosessin johtaminen ja työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja seurakuntalaisten osallistaminen. Rakennemuutoksessa otetaan huomioon myös riittävien toimitilojen ja henkilöstön palvelussuhteiden turvaaminen. Lisäksi uuden seurakunnan strategian, toimintarakenteen ja johtamisjärjestelmän luominen ovat keskeisessä asemassa. Näiden lisäksi yhdistymisprosessissa on huomioitu Östersundomin alueen kehittäminen ja asuntotuotannon kehittämisen aloittaminen 2030 – luvulla.

Seurakuntien yhdistymisen keskeisenä pyrkimyksenä on Helsingin seurakuntayhtymän *Rohkeasti yhdessä* -toimintakulttuurin kehittämisen linjausten mukaisesti seurakuntaelämän hengellisen elämän ja myös muun toimintakyvyn turvaaminen. Seurakunta koostuu ja kasvaa jäsenistään ja on jäseniään varten. Seurakuntalaisilla ja alueen asukkailla on oikeus osallistua seurakunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, päättämiseen ja toteuttamiseen. Hyvä yhteistyö, tiedostettu seurakunnan jäsenyys, vapaaehtoisena toimiminen ja aktiivisena osallistujana oleminen tukevat kristittyinä elämisen identiteettiä ja seurakuntayhteisön kehittymistä.

Samalla seurakunta tarjoaa kirkollisten palveluja. Jäsenten, ja osaltaan myös alueen muiden asukkaiden, on tärkeää saada seurakunnan taholta nämä palvelut helposti, nopeasti ja laadukkaasti. Erityisesti tämä toteutuu kirkollisissa toimituksissa, sielunhoidossa, rippikoulujen toteuttamisessa, diakoniassa ja kasvatustyössä. Seurakunnassa tulee olla riittävän monipuolinen ja ammattitaitoinen työntekijäkunta, joka kykenee toteuttamaan seurakunnan strategiaa, reagoimaan nopeasti sekä toimimaan menestyksellisesti. Lisäksi sen tulee osallistaa seurakunnan jäseniä, rohkaista ja ohjata vapaaehtoisia ja toimia alueen yhteistyöverkostoissa. Seurakuntarakenteen tulee tukea myös seurakunnan jäsenten osallistumis- ja toimintamahdollisuuksia, ja luoda edellytykset kirkollisten palveluiden saatavuudelle.

2. Seurakuntien syntyhistoria ja 2000-luvun seurakuntarakenneselvitykset

Seurakuntien syntyhistoria ja 2000-luvun seurakuntarakenneselvitykset

Helsingin kaupungin alue laajeni vuonna 1946 toteutetulla alueliitoksella. Helsingin maalaiskunnasta erotetuista alueista muodostettiin Malmin suomen- ja ruotsinkieliset seurakunnat, jotka aloittivat toimintansa vuonna 1953. Lähiörakentaminen alkoi Helsingissä 1950-luvulla ja samalla koko kaupungin väkiluku kasvoi voimakkaasti. Tämä lisäsi paineita perustaa uusia seurakuntia. Malmin seurakunnasta erotettiin vuonna 1961 Herttoniemen ja Pakilan seurakunnat. Asutuksen laajetessa Itä-Helsingissä Herttoniemen seurakunnasta itsenäistyivät vuonna 1965 Vartiokylän ja Roihuvuoren seurakunnat. Vuonna 1966 Helsinkiin liitetty Vuosaari kuului väliaikaisesti vuoden ajan Vartiokylän seurakuntaan.

Lähiörakentaminen jatkui voimakkaana 1960–1970-luvuilla muun muassa Kontulassa, Vesalassa ja Mellunmäessä. Vartiokylän seurakunta ehdotti jo vuonna 1966 alueensa jakamista Vartiokylän ja Kontulan seurakunniksi. Mellunkylän alue toimi Kontulan seurakuntapiirinä, jonka alueella asuneet seurakuntalaiset kampanjoivat 1970-luvun alussa aktiivisesti jaon toteuttamisen puolesta. Seurakuntalaisista kolmannes asui Vartiokylässä ja kaksi kolmasosaa Mellunkylässä.

Mellunkylän alueen seurakuntakaavailuja vaikeutti se, että samaan aikaan oli suunnitteilla seurakuntien määrän vähentäminen. Rovasti Erkki Arhinmäen johtama toimikunta esitti vuonna 1970, että Helsinkiin muodostettaisiin viisi suomenkielistä seurakuntaa, joista yksi olisi kattanut koko Itä-Helsingin. Suhtautuminen Vartiokylän seurakunnan jakoon muuttui 1970-luvun jälkipuoliskolla, ja asia alkoi edetä. Vartiokylän seurakunnan alueesta erotettiin Mellunkylän seurakunta vuonna 1981. Jako on viimeinen Helsingissä toteutettu. Seurakunnan nimi muuttui Helsingin Mikaelin seurakunnaksi vuonna 2009, jolloin Helsingin kaupunkiin liitetyt Östersundom, Landbo ja Karhusaari tulivat osaksi Helsingin itäisintä seurakuntaa.

Helsingin suomenkielisiä seurakuntia koskevia kattavia seurakuntarakenneselvityksiä on 2000-luvulla tehty kaksi:

Selvitysmies Erkki Huhdan raportti ”Kirkko Helsingissä. Kokonaisselvitys Helsingin seurakuntayhtymään kuuluvien suomenkielisten seurakuntien seurakuntarakenteen kehittämistä” 14.12.2005. Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille laatimassaan raportissa Huhta esitti ensisijaisen vaihtoehdonaan tuolloisten 24 suomenkielisen seurakunnan yhdistämistä kymmeneksi noin 30 000 asukkaan seurakunnaksi vuoteen 2011 mennessä. Huhdan raporttiin sisältyi ehdotus myös Mellunkylän ja Vartiokylän seurakuntien yhdistämisestä. Vain Malmin ja Vuosaaren toiminta olisi jatkunut muutoksitta. Suppeammassa vaihtoehdossaan Huhta esitti suomenkielisten seurakuntien määräksi 12.

Huhta perusteli ehdotustaan mm. sillä, että seurakuntien määrän vähentämisen ja jäsenmäärän kasvun suurenemisen myötä ne kykenisivät paremmin panostamaan seurakunnan perustehtävien hoitamiseen seurakunnissa ja ottamaan huomioon jäsenistön ikärakenteen kehittyminen. Huhta toi esille maahanmuuttajien ja monikulttuurisuuden lisääntyminen. Samalla hän korosti jumalanpalvelusyhteisöjen ja niiden kokoontumispaikkojen identifioitumista ja omaleimaisuutta. Raportti huomioi vapaaehtoistoiminnan kehittämisen ja sen laajentumisen, mikä edellytti uudenlaista organisoimista, koulutusta ja ohjausta.

Mellunkylän seurakunnan seurakuntaneuvosto otti 20.3.2006 myönteisen kannan Huhdan raportin pääsisältöön: ”suurempiin taloudellis-hallinnollisiin yksiköihin siirtyminen antaisi mahdollisuuden käyttää enemmän resursseja varsinaiseen seurakuntatyöhön.” Neuvosto esitti perusteina hallinnon tehostumisen, henkilöstösuunnittelun järjeistymisen ja työyhteisön vertaistuen parantumisen eri toimialoilla. Ongelmallisena se näki alueellinen identiteetin, joka oli kuitenkin mahdollista säilyttää asuinalueen kirkon ympärille rakentuvan, nimikkotyöntekijän hoitaman jumalanpalvelusyhteisön avulla. Mellunkylän ja Vartiokylän seurakuntien yhdistämistä neuvosto puolsi. Lausunnossaan neuvosto pohtii lisäksi, olisiko osa Myllypurosta liitettävä uuteen seurakuntaan. Myös Vartiokylän seurakuntaneuvosto asettui keväällä 2006 seurakuntien yhdistymisen kannalle.

Mellunkylän ja Vartiokylän seurakunnissa oli vuonna 2006 yhteensä lähes 33 800 jäsentä. Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli teki 6.9.2006 Helsingin seurakuntien osalta seitsemän yhdistymisaloitetta. Tuomiokapituli ei asettanut seurakuntien koolle ihannetavoitetta., vaan korosti Helsingin seurakuntien monimuotoisuutta. Yhdistymisiä pohdittaessa oli otettava huomioon yhteinen historia, yhteiset alueelliset piirteet ja siihenastinen yhteistyö. Kapitulin yhdistymisalitteet merkitsivät liian talouslähtöisenä pidetyn Huhdan ensisijaisena pitämän, seurakuntarakennetta voimallisesti muuttamaan tähänneen vaihtoehdon hylkäämistä. Kapituli tukeutui sen sijaan Huhdan suppeampaan esitykseen. Selvitystyötä jatkoivat Jaakko Ripatti ja Leena Vallenius, jotka laativat vuonna 2007 Helsingin suomenkielisiä seurakuntia koskevan raportin ”Helsingin seurakuntarakenne 2011”.

Tuomiokapitulien aloitteiden ja laaditun selvitystyön pohjalta Helsingissä on lakkautettu 12 seurakuntaa ja perustettu niiden tilalle kuusi uutta seurakuntaa (suluissa perustamisvuosi ja uusi nimi):

- Munkkiniemi ja Munkkivuori (2011, Munkkiniemen seurakunta)
- Huopalahti ja Hakavuori (2011, Haagan seurakunta)
- Töölö ja Taivallahti (2019, Töölön seurakunta)
- Oulunkylä ja Käpylä (2011, Oulunkylän seurakunta)
- Kallio ja Alppila (2011, Kallion seurakunta)

- Kulosaari ja Herttoniemi (2011, Herttoniemen seurakunta)

Tuomiokapitulin aloite uuden seurakunnan perustamisesta Viikin ja Pihlajanmäen alueelle ei toteutunut. Ripatin ja Valleniuksen tehtävänä oli myös tutkia Mellunkylän ja Vartiokylän seurakuntien yhdistämisen toiminnallisia perusteita. Heidän mukaansa seurakuntien yhdistäminen ei ollut ajankohtaista. Selvitysmiehet perustelivat kantaansa erityisesti vireillä olleilla alueliitoksilla sekä painavilla toiminnallisilla syillä. Valtioneuvosto hyväksyi 28.6.2007 alueliitokset Sipoosta Helsinkiin sekä Vantaasta Helsinkiin. Heidän mielestään Mellunkylän ja Vartiokylän seurakuntien oli pyrittävä alueliitoksen aiheuttamassa välivaiheessa rakentamaan yhteistyöverkostoja kirkkolain 12 § 1 momentin sallimissa rajoissa. Toiminnallisella perusteilla selvitysmiehet viittasivat siihen, että seurakuntien erilaisten toimintakulttuurien ja -rakenteiden yhteensovittaminen olisi voinut osoittautua vaikeaksi.

Mellunkylän seurakunnan seurakuntaneuvosto katsoi 7.11.2007, että Mellunkylän ja Vartiokylän seurakuntien yhdistämättä jättäminen oli perusteltua. Mellunkylän seurakunnassa oli 22 000 jäsentä eli yhtä paljon kuin tuomiokapitulin aloitteessa perustettavaksi suunnitelluissa seurakunnissa. Lisäksi vaarana oli se, että yhdistymisprosessi ajoittuisi päällekkäin Sipoon alueliitoksen kanssa. Vartiokylän seurakuntaneuvosto asettui uudessa tilanteessa myös vastustamaan seurakuntien yhdistämistä. Östersundomin alueen rakentamisen oli määrä alkaa 2010-luvulla, mikä olisi kasvattanut nopeasti Mikaelin seurakunnan jäsenmäärää. Helsingin kaupunki ei kuitenkaan ottanut Natura 2000-ohjelmaan kuuluvia alueita riittävästi huomioon kaavoituksessa, ja Korkein hallinto-oikeus kumosi alueen yleiskaavan toukokuussa 2021

3. Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymisen perusteet

Seurakuntien rakenneuudistuksen keskeinen kysymys on: millainen seurakuntarakenne palvelee ja turvaa parhaiten seurakunnan perustehtävän toteutumista ja seurakuntalaisten hengellistä elämää? On hyvin tärkeää, että monipuolinen ja hengellisesti rakentava seurakuntaelämä säilyy ja sitä vahvistetaan ja kehitetään. Tämän onnistumiseksi tarvitaan rakentavan yhteisöllisyyden ja itähelsinkiläisen toimintaympäristön muutosten realistista ja ajantasaista huomioon ottamista.

Uusi seurakuntarakenne edellyttää joustavaa ja toimivaa strategiaa sekä tarvittaessa nopeaa reagointi- ja toimeenpanokykyä. Sillä tulee olla selkeä organisaatio ja johtamisjärjestelmä, jossa tehdään työntekijöiden tarvelähtöistä sijoittelua. Seurakuntaorganisaatiossa tulee toteutua kannustavaa ja hyvää henkilöstöjohtamista ja hyvää lähiesimies- ja päivittäisjohtamista. Lisäksi organisaatiossa on keskeistä, että sen talous ja seurakunnan tilaresurssit turvataan ja sen hallinto ja tukipalvelut ovat joustavia.

Seurakuntien rakenneuudistuksen vaihtoehtoja ovat seuraavat:

- ✓ seurakuntien lakkauttaminen ja uuden seurakunnan perustaminen tilalle,
- ✓ seurakunnan liittyminen toiseen seurakuntaan,
- ✓ seurakunnan lakkauttaminen ja sen osien liittäminen toisiin seurakuntiin,
- ✓ seurakunnan osan erottaminen uudeksi seurakunnaksi,
- ✓ seurakunnan osan erottaminen ja siirtäminen toiseen seurakuntaan,
- ✓ seurakuntayhtymän perustaminen ja
- ✓ seurakunnan liittyminen olemassa olevaan seurakuntayhtymään.

Seurakuntarakenteita on uudistettu usein pääasiassa talouden ja hallinnon näkökulmasta. Organisaatiomallin valinta vaikuttaa kuitenkin olennaisesti siihen, kuinka monipuolista seurakuntaelämää seurakunnassa kehittyä eri elämänvaiheissa ja eri ikävaiheissa oleville ihmisille. Toiminnan muodot puolestaan luovat edellytyksiä ja sisältää seurakuntalaisten keskuudessa toteutuvalla hengellisellä elämällä, kasvatustyöllä ja palvelulle. Rakenteiden uudistamisen ydinkysymys on, miten seurakunta toiminnallaan tukee yksittäisen seurakuntalaisen kristillistä uskoa ja elämää ihmiselämän eri vaiheissa ja sen haasteissa. Niiden tulee rakentaa ja vahvistaa koko seurakuntaelämän yhteisöllisyyttä ja myös seurakunnan yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja verkostotoiminnan myönteisyyttä.

Luterilaisen tunnustuksen mukaan seurakunta on yhteisö, jossa evankeliumia puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan. Hallinnon ja taloudenhoidon tarkoitus on luoda edellytykset hengellisen yhteisön olemassaololle ja sen tehtävän toteutumiselle. Kirkkolaki luettelee seurakunnan tehtäviä seuraavasti: ”Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.” (KL 4:1)

Seurakunnan rakenteiden on siis palveltava seurakunnan tehtävän toteutumista. Niiden on myös vastattava seurakuntalaisten tarpeita. Tarkoituksenmukainen hallinto ja taloudenhoito turvaavat ja mahdollistavat toiminnan, joka vahvistaa jäsenyyttä kirkossa, mahdollistaa vastuunottamisen ja toimimisen seurakunnassa. Ne tukevat seurakuntayhteisöjen ja seurakunnan yhteistyöverkoston muodostumista. Hallinnon tulee olla tehokas, riittävän joustava ja taloudellinen. Hallinto- ja tukipalvelujen rakenteet ovat siten aina tarkoituksenmukaisuuskysymyksiä.

Kirkkohallituksen seurakuntarakennetyöryhmän mietinnössä ”Muuttuvien yhteisöjen kirkko” todetaan, että seurakuntarakenteen uudistamisen keskeisinä tavoitteina tulee olla seuraavat kolme asiaa: kirkon jäsenyyden vahvistaminen, seurakuntayhteisöjen tukeminen ja itsekannattavuuden lisääminen.

Edellä mainittujen tavoitteiden pohjalta voidaan todeta seuraavasti:

Kirkon tulevaisuuden kannalta seurakuntarakenteen tärkeä tehtävä on mahdollistaa alueen asukkaille seurakunnan jäsenyys ja vahvistaa sitä. Luterilaisen käsityksen mukaan jokainen kastettu seurakunnan jäsen toteuttaa kristityn kutsumustaan omalla paikallaan seurakunnassa ja yhteiskunnassa. Seurakunnan tulee tarjota oma paikkansa erilaisille ihmisille tasaveroisesti, olipa he sitten heikosti tai vahvasti seurakuntaan ja kristilliseen uskoon sitoutuneita jäseniä. Mielekkäillä toimintarakenteilla voidaan säilyttää kansankirkon avara tila jäsenilleen. Näillä on mahdollista myös luoda edellytykset monimuotoisille kristilliselle toiminnalle ja kristillisen uskon monenlaisille ilmaisutavoille.

Seurakuntayhteisössä kohtaavat hengellinen ja maallinen. Seurakunta on yhteisö, joka huolehtii Kristuksen evankeliumin julistamisesta ja pyhistä sakramenteista. Se on myös lähimmäisenrakkauden yhteisö, joka vaalii kanssakäymistä, auttaa ja palvelee. Samalla seurakunta on organisaatio, jonka toiminnassa vaikuttavat inhimillisten yhteisöjen normaalit ja yleiset lainalaisuudet.

Luterilaisen perinteen mukaan hallinto muotoutuu tarkoituksenmukaisuusnäkökohtien perusteella. Seurakunta on myös osa paikallisten yhteisöjen toimintaa. Siksi hallinto- ja toimintarakenteissa tulee ottaa huomioon

toiminnan nivoutuminen muun yhteiskunnan kanssa. Kansankirkon seurakunta on yhteiskuntaan nähden avoin ja yhteistoimintaa alueen eri toimijoiden kanssa toteuttava yhteisö.

Seurakuntayhteisö pitää myös osaltaan yllä paikallisidentiteettiä, jonka kautta seurakuntalainen hahmottaa kuulumistaan tiettyyn alueeseen ja sen yhteisöön. Tätä identiteettiä tukevat seurakunnallinen toiminta, tutut nimet ja erilaiset symbolit kuten kirkot, kappelit, hautausmaat ja leirikeskukset. Myös tietyn alueen mukaan määritellyt seurakuntavirat voivat tukea paikallisidentiteettiä. Paikallisidentiteettiin kuuluu myös kansalaisten oikeus päättää itse yhdessä toisten alueen asukkaiden kanssa oman asuinseutunsa asioista. Tämä näkökulma paikallisdemokratiasta voidaan ottaa huomioon esimerkiksi riittävän selkeästi ja kattavasti toteutetuilla seurakuntajaotuksen muutoksilla ja seurakunnallisen aluetyön rakenteilla.

Seurakuntien talouteen on kohdistunut ja tulee kohdistumaan useita tekijöitä, jotka yhdessä merkitsevät seurakuntien taloudellisen tilanteen ja liikkumavaran tiukentumista. Seurakuntien jäsenmäärän suhteellisen vähentymisen myötä tilanne ei tule ainakaan helpottumaan. Vuoteen 2029 ulottuva ennuste Helsingin seurakuntien jäsenmäärän vääjäämättömästä ja suhteellisesta pienentymisestä ja taloudellisten resurssien vähentymisestä edellyttää väistämättä määrätietoista ja riittävän etupainotteisia toimenpiteitä. Siihen kuuluvat sekä toimintakulttuurin muuttaminen että tarvittavat seurakuntarakenteen muutokset.

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymishankkeen perusteita tarkasteltaessa on näiden seurakuntien välisissä keskusteluissa nostettu esille yhteisiä tavoitteita, joita yhdistymisellä saavutettaisiin: seurakuntien toimintaympäristössä olevien mahdollisuuksien ja kumppanuuksien laaja-alainen hyödyntäminen, seurakuntien voimavarojen ja osaamisen yhdistäminen nykyistä monipuolisemman seurakuntatoiminnan mahdollistamiseksi, seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien ja osallistamisen kehittäminen ja seurakuntien alueen kasvavan väestöpohjan tasapuolinen huomioiminen ja seurakunnan palvelutarjonnan turvaaminen.

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakunnat ovat myös osaltaan sitoutuneet Kirkko Helsingissä 2020 – strategiaan. Sen viisi otsikkoa kuvaavat linjauksen suuntaa:

- ✓ *Hengellinen elämä vahvistuu,*
- ✓ *Kirkon jäsen nousee keskiöön,*
- ✓ *Kirkko puolustaa heikoilla olevaa,*
- ✓ *Ylös, ulos ja verkostoihin sekä*
- ✓ *Voimavarat kuntoon.*

Nämä periaatteet ovat keskeisiä ja ohjaavat myös käynnissä olevaa Rohkeasti yhdessä - Helsingin seurakuntien toimintakulttuurin muutosprosessia.

Tavoitteet ja strategiaan linjauksiin kiinnittyminen edellyttävät toimenpiteitä, joita Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymisen myötä voidaan nykyistä paremmin ja kattavammin tehdä, kehittää ja turvata:

Monipuolinen ja jäsenlähtöinen seurakuntatyö sekä erilaisten jäsenidentiteettien ja monipuolisen vapaaehtoistoiminnan mahdollistaminen:

- Seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien edistämistä ja toimintakulttuurin uudistamista, jotta seurakuntalaiset voivat olla täysivaltaisia toimijoita. Seurakunnan elämässä merkittävää on sellainen jäsenlähtöisyys, joka perustuu jäsenen omien valmiuksien ja aikuisuuden tunnistamiseen.
- Maallikkovastuu ja vapaaehtoistoiminta ovat erottamaton osa kirkkona olemista ja toimimista. Siihen kuuluu tulevaisuuden vaihtoehtoja ja niiden seurauksia pohtiva avoin keskustelu.
- Seurakuntatyön edistäminen edellyttää seurakuntatyön strategista kehittämistä, toiminnan tavoitavuutta ja vaikuttavuutta sekä uusia avauksia ja innovaatioita.

Seurakunnan yhteisöllisyyden ja jäsenyyden merkityksen lisääminen sekä läheisyysperiaatteen toteuttaminen, turvaaminen ja kehittäminen:

- Helsingissä seurakuntien jäsenmäärän väheneminen haastaa jatkuvasti kysymään, mitkä ovat ne perustehtävät, jotka kaikissa olosuhteissa hoidetaan. Merkittävimmät strategiset ratkaisut tehdään siellä, missä pohditaan seurakunnan keskeisen perustoiminnan järjestämistä. Seurakunnan tulee kantaa huolta jokaisesta yksittäisestä seurakuntalaisesta ja hänen hengellisistä tarpeistaan.
- Jäsenyyden merkityksen vahvistamisen osalta tarvitaan avaavaa toimintaa erityisesti niiden kohdalla, joiden jäsenyys on käytännössä nimellinen ja helposti vaarassa katketa. Seurakunnan tulee tarjota henkisen ja hengellisen kasvun ja yhteisöllisen osallistumisen mahdollisuuksia. Seurakunnan alueen ollessa muuttovoittoista, kuten Itä-Helsingin alueella tulee olemaan 2020-2030 luvuilla, on seurakuntiin muuttajien henkilökohtainen tavoittaminen ja kotouttaminen keskeinen kasvava haaste. Oman haasteensa tässä työssä on se, että monin paikoin Helsingissä täydennys- ja uudisrakentamisen alueille muuttavista ihmisistä selkeästi alle puolet on kirkon jäseniä.
- Seurakuntien yhdistyminen turvaisi riittävät resurssit kattavaan ja laadukkaaseen seurakuntatyöhön myös voimakkaan uudisrakentamisen kohteena olevalla Kivikon, Tankovainion ja Mellunkylän alueella ja myöhemmin Östersundomin alueella.

Seurakunnan toimintaresurssien ja talouden vakauden turvaaminen sekä synergian hyödyntäminen:

Seurakuntien taloudellinen perusta ja liikkumavara tulee Helsingissä entisestään kaventumaan. Nykyistä suuremmassa seurakunnassa on mahdollista arvioida ja käyttää taloudellisia resursseja joustavammin kuin pienemmässä seurakunnassa. Tämä ohjaa osaltaan tarvetta seurakuntien yhdistymiseen. Seurakunnan toimintarakenteiden ja –prosessien kehittämistä tarvitaan seurakunnan tarjoamien palveluiden riittävyuden, saavutettavuuden ja sisällöllisen laadun turvaamiseksi. Seurakunnan on entistä tarkemmin pohdittava, miten se pystyy huomioimaan tasapainoisesti kaikkien eri väestöryhmien tarpeet. Seurakunnan toimitilojen, taloudellisten ja muiden voimavarojen kohdentaminen tulee tapahtua seurakuntalaisten tarpeista ja toiminnan tavoitteista käsin. Seurakunnalla on mahdollisuus vaikuttaa moniin ajankohtaisiin ja paikallisiin kysymyksiin. Tätä varten tarvitaan entistä enemmän aktiivisuutta toimia kaupungin eri verkostoissa, yhteydenpitoa kaupungin rakennetta ja toimintaa suunnitteleviin viranomaisiin sekä valppautta ja ketteryyttä tehdä alueellisesti ja paikallisesti tietoisia ratkaisuja.

Osaavan, motivoituneen ja kehittämiskykyisen henkilöstön saatavuuden turvaaminen sekä moniammatillisen ja työnkierron mahdollistavan toimintakulttuurin käyttäminen. Hallinnon palvelu- ja kustannustehokkuuden turvaaminen sekä ammattimaisen johtamisen, selkeän organisaatorakenteen, nykyaikaisen johtamisjärjestelmän ja kohdennettujen esimiesvastuiden käyttäminen ja kehittäminen:

Seurakunnan henkilöstön moniammatillisen osaamisen ja toimintakyvyn turvaaminen varmistetaan riittävällä henkilöstömäärällä, ammatillisella osaamisella, työhyvinvoinnilla ja motivaatiolla. Siinä auttaa valmentava ja koulutuksellinen työssä kehittyminen, sisäinen ja muu työnkierto sekä tehtävänkuvien tarvelähtöinen ajantasaisuus. Suuremmassa seurakunnassa nämä mahdollistuvat pienempää seurakuntaa paremmin. Kokoluokaltaan riittävän suuressa seurakunnassa on henkilöstön määrää ja eri ammattiryhmien kokoa mahdollista suunnitella ja ohjata paremmin, kuin pienemmässä seurakunnassa. Esimerkiksi nykyisessä Vartiokylän seurakunnassa, missä on enää 20 päätoimista työntekijää, strategisen henkilöstösuunnittelun liikkumavara on käytännössä hyvin haastavaa. Yhdistyessään seurakunnan työyhteisön kokoluokka olisi noin 47 päätoimista työntekijää, mikä mahdollistaa toimintavarmat sijaisjärjestelyt ja vuosilomien porrastamiset.

Seurakunnan koolla on vaikutuksensa myös rekrytoinnin haasteellisuuteen. Tulevaisuudessa koulutetusta, osaavasta ja sitoutuneesta työvoimasta tullaan käymään entistä kovempaa kilpailua. Tällaisessa tilanteessa pienempien seurakuntien on vaikea rekrytoida henkilöitä työyhteisöihin, joissa on vähäisemmät toimintaresurssit. Suuremmassa seurakunnassa työntekijällä on hyvä mahdollisuus saman koulutuksen omaavien kollegoiden tukeen ja moniammatillisten työntekijätiimien työntekoa rikastuttavaan vaikutukseen. Suuremmassa seurakunnassa pystytään paremmin mahdollistamaan työuralla eteneminen ja motivoiva työnkierto.

Suuremmassa yksikössä on mahdollisuus nopeasti ja joustavasti kohdentaa henkilöstön ja vapaaehtoistoiminnan voimavaroja uudestaan ja asettaa uusia seurakunnallisen työn painopistealueita. Lähtökohtaisesti harkitulla ja hallitulla seurakuntien yhdistymisellä voidaan tasapainottaa työvoimaresurssien ja tehtävien epäsuhdetta seurakuntien välillä.

Suuremmassa seurakunnassa turvataan riittävä työn monipuolisuus, merkityksellinen projekti- ja hanketyöskentely ja erityisosaamisen hyödyntäminen. Sijaisjärjestelyissä, erityistyömuodoissa, leirien järjestämisessä, hallinto- ja tukipalvelukuluissa sekä yhteisessä koulutuksessa pystytään saamaan kustannussäästöjä. Riittävän suuressa työyhteisössä työntekijöille mahdollistuu hyvät edellytykset kartuttaa ammattitaitoaan ja sosiaalista pääomaansa vertaistuen ja vertaiskehittämisen kautta.

Seurakuntatyötä palvelevan nykyaikaisen johtamisjärjestelmän eräänä perusedellytyksenä on, että työn suunnittelussa ja toteutuksessa sekä hallintoelinten päätöksenteossa on käytössä riittävän monipuolinen asiantuntemus. Esimerkiksi tehokkaan tiimityöskentelyn edellytyksenä on, että tiimissä olisi vähintään 4-5 jäsentä. Työntekijäjäsenten suhteen tiimit voivat olla tarvittaessa moniammatillisia. Tiimi- ja työsalaorganisaatio on lähtökohtana myös lähiesimiesjärjestelmälle ja mielekkäälle johtoryhmätyöskentelylle.

4. Seurakuntien yhteinen selvitys Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymiseksi

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhteinen selvitys Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulille seurakuntajaon muuttamiseksi KL 3 luvun 3 §:n nojalla koskien Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntia 1.1.2023 lukien:

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakunnat lakkautetaan ja niiden tilalle perustetaan Helsingin Mikaelin seurakunta, jonka alueena on nykyisten Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien rajojen mukainen alue. Lakkauttamiskohta on 31.12.2022. Uuden seurakunnan alkamisajankohta on 1.1.2023.

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien kirkkoherranvirat lakkautetaan. Uuteen seurakuntaan perustetaan kirkkoherranvirka.

Perustettavan uuden seurakunnan kirkkoherranvirkaan siirretään joko nykyisen Helsingin Mikaelin seurakunnan ja tai nykyisen Vartiokylän seurakunnan kirkkoherra. Toinen nykyisistä kirkkoherroista siirretään uuden seurakunnan kappalaisen virkaan, joka virkana on nykyisessä Helsingin Mikaelin seurakunnassa täyttämättä oleva kappalaisen virka, jos he rakennemuutoksen toteutuessa ovat vakinaisessa virkasuhteessa.

Nykyiset Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien seurakuntaneuvostot valmistelevat uuden seurakunnan kirkkoherranviran haltijasta yhteisen esityksen, ja lähettävät sen Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin kautta kirkkohallitukselle päätettäväksi. Tavoitteena on, että esitys olisi käsittelyssä samassa kirkkohallituksen kokouksessa, jossa päätetään seurakuntajaotuksen muuttamisesta.

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien päätoimiset vakinaiset viranhaltijat ja pysyväisluonteisessa päätoimisessa työsopimussuhteessa olevat työntekijät siirretään kirkkolain 13 luvun 2 §:n nojalla heille soveltuviin uuden seurakunnan virkoihin ja työsopimussuhteisiin tehtäviin. Esityksen asiasta valmistelevat nykyiset Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien seurakuntaneuvostot, ja ne lähettävät sen Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin kautta kirkkohallitukselle päätettäväksi. Tavoitteena on, että esitys olisi käsittelyssä samassa kirkkohallituksen kokouksessa, jossa päätetään seurakuntajaotuksen muuttamisesta.

Siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada KL 13 luvun 2 §:n nojalla virkasuhteeseensa tai työsopimussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, että ne eivät ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Seurakuntajaon muuttamista koskevista muista toimenpiteistä päätetään siten, kuin asiasta on säädetty Kirkkolaissa, Kirkkojärjestyksessä ja Kirkon vaalijärjestyksessä sekä muissa asiaan mahdollisesti vaikuttavissa säädöksissä.

Vapaaehtoisia rahastoja, jotka on perustettu määrättyä tarkoitusta varten tai lahja- tai testamenttivaroja, käytetään edelleen niiden tarkoitusten ja ehtojen mukaisesti.

Helsingin hiippakunnan tuomiokapitulin asettaman järjestelytoimikunnan valitsema vaalilautakunta toimittaa vuoden 2022 seurakuntavaalit KL 8 luvun 5 §:n nojalla.

Kirkkohallituksen päätöksen edellyttämiin täytäntöönpanotoimiin tulee ryhtyä hyvissä ajoin ennen päätöksen voimaantulopäivää ja mahdollisista valituksista huolimatta. Helsingin hiippakunnantuomiokapituli antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita päätöksen soveltamisesta.

5. Seurakuntien yhdistymisen aikataulu, järjestelytoimikunta ja viestintä

Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien yhdistymisprosessin eri vaiheiden aikataulu:

Yhdistymisprosessin vaiheet

1. VALMISTELU- ja SELVITYYSVAIHE huhti-syyskuu 2021 Helsingin Mikaelin ja Vartiokylän srkt yhdessä

2. SEURAKUNTIEN VIRALLINEN YHTENEVÄINEN ALOITE loka-marraskuu 2021

3. LAUSUNTO- JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHE marraskuu 2021 – kevät 2022 kapituli, KH

4. JÄRJESTELYVAIHE kevät-joulukuu 2022 käynnistyy Kirkkohallituksen päätöksen jälkeen

5. TOTEUTUSVAIHE 2023 uusi seurakunta aloittaa toimintansa 1.1.2023

6. VAKIINNUTTAMISVAIHE 2023 uuden seurakunnan toimintamalli vakiintuu

Järjestelytoimikunnan keskeiset tehtävät (KJ 13:7-10) ja seurakunnan nimi (KJ 13:11):

Mikäli Kirkkohallituksen täysistunto keväällä 2022 päättää perustaa uuden seurakunnan 1.1.2023 lukien, tuomiokapituli asettaa järjestelytoimikunnan seurakuntien luottamustoimiin vaalikelpoisista jäsenistä. Järjestelytoimikunnan kokoonpanosta ja tehtävistä ovat säännökset kirkkojärjestyksen 13 luvun 7-10 §.

Lakkautettavien seurakuntien seurakuntaneuvostot tekevät ehdotukset järjestelytoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä. Järjestelytoimikunnasta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä seurakuntaneuvostosta on säädetty. Järjestelytoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Järjestelytoimikunnan valmistelijana ja esittelijänä on yleensä viranhaltija. Järjestelytoimikunnan tulee siihen saakka, kunnes uudella seurakunnalla on seurakuntaneuvosto, edustaa seurakuntaa ja huolehtia hallinnon järjestämisestä uudessa seurakunnassa.

Järjestelytoimikunnan asiana on

- 1) valita kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vaalilautakunta ja sen puheenjohtaja huolehtimaan seurakuntavaalien 2022 valmistelusta ja toimittamisesta, sekä päättää äänestyspaikoista;
- 2) valmistella seurakuntaneuvoston ensimmäisessä kokouksessa esille tulevat asiat;
- 3) hoitaa muut valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät;
- 4) tehdä sopimukset viranhaltijoiden siirroista ja työntekijöiden sijoittamisesta; sekä
- 5) päättää muista seurakunnan toiminnasta aiheutuvista välittömistä ja kiireellisistä toimenpiteistä. Kun seurakuntavaalien tulos on vahvistettu, järjestelytoimikunnan puheenjohtaja kutsuu seurakuntaneuvoston ensimmäiseen kokoukseen.

Seurakunnan nimestä päätetään seurakuntajakoa muutettaessa. Jos nimeä tahdotaan muuttaa muussa yhteydessä, sitä koskevan aloitteen tekemisestä ja käsittelemisestä sekä nimestä päättämisestä on soveltuvin kohdin voimassa, mitä seurakuntajaon muutoksesta on säädetty tai määrätty (KJ 13, 11 §).

Yhdistymisprosessin viestintäsuunnitelma:

Viestinnän lähtökohtana ovat avoimuus, näkyvyys- ja julkisuusperiaate.

Viestintä on avointa, aktiivista, nopeaa, luotettavaa ja tasapuolista. Se tukee yhdistymisprosessin päämääriä.

Viestinnällä huolehditaan asianosaisten seurakuntien ja seurakuntayhtymän tiedontarpeesta ja samalla ehkäistään puutteellisesta tai virheellisestä tiedosta syntyvät väärinkäsitykset.

Viestintä suunnataan eri tahoille: henkilöstölle, luottamushenkilöille, seurakuntalaisille ja alueen asukkaille.

Muutosviestintä

Ulkoisen viestintä (media)

Viestinnän keinoja ovat lehdistön, sähköpostin ja Teamsin välityksellä jaettavat tiedotteet, verkkoviestintä ja sosiaalinen media (seurakuntien ja seurakuntayhtymän verkko- ja facebookisivut).

Asukkaille ja henkilökunnalle voidaan järjestää tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia.

Lehdistötiedotteet ja informaatiopostitus seurakuntalaisille yhdistymispäätöksestä, yms.

6. Tiekartta uuteen seurakuntarakenteeseen siirtymiseksi 1.1.2023 alkaen

Uudistuvan seurakuntarakenteen myötä tulee ajankohtaiseksi seurakunnan toimintastrategian laatiminen ja käytäntöön vienti. Tämä on eräs järjestelyvaiheen keskeisimmistä ja haasteellisimmista tehtävistä, joka korostuu erityisesti nykyisessä toimintaympäristön muutoksessa. Tätä tehtävää varten on luotava strategian onnistumista tukevat puitteet, kuten organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä. Henkilöstön toimintaa on tuettava määrätietoisesti uudessa organisaatiossa.

Seuraavaan on koottu eräänlainen 'huoneentaulu' niistä asioista, jotka kehystävät järjestely- ja toteutusvaihetta:

- Monipuolinen ja jäsenlähtöinen seurakuntatyö.
- Seurakunnan hengellisen itseyttämyksen, yhteisöllisyyden ja merkityksen lisääminen.
- Seurakunnan toimintaresurssien ja talouden vakauden turvaaminen.
- Työvoimaresurssien joustava, moniammatillinen käyttö ja motivoiva työilmapiiri.
- Hallinnon joustavuus, tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus.
- Selkeä organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä.

- Kannustava johtaminen ja työyhteisöosaamisen hyödyntäminen.
- Yhteistyön lisääminen seurakunnallisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Helsingin seurakuntayhtymän Rohkeasti yhdessä -prosessin mukaisen seurakuntatyön toteuttaminen.

Järjestelytoimikunnan asettaminen ja toiminta

Järjestelytoimikunnan asettaminen:

- Tuomiokapituli asettaa järjestelytoimikunnan, KJ 13:7, ja määrittää sen keskeiset tehtävät aikatauluineen ja toimivaltuudet. Tuomiokapituli lähettää seurakuntien seurakuntaneuvostoille pyynnön tehdä ehdotukset järjestelytoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä.
- Järjestelytoimikunnan jäsenten ja varajäsenten lukumäärän ja koollekutsujan määrää tuomiokapituli.
- Tuomiokapituli asettaa ehdotukset saatuaan järjestelytoimikunnan.
- Kokoonpano: asetetaan luottamustoimiin vaalikelpoisista jäsenistä ja huomioidaan työntekijöiden edustus.
- Järjestelytoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Järjestelytoimikunnan työskentelyssä huomioitavia asioita:

- Strategiatyypinen visiointi uuden seurakunnan toiminnasta.
- Seurakunnan organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä sopiminen.
- Seurakuntatyön järjestelyt, etupainotteinen henkilöstösuunnittelu ja tehtäväkuvien päivitys.
- Seurakunnan toimitilojen käytöstä ja sisältöpainotuksista sopiminen.
- Henkilöstön tiedotus- ja tutustumistilaisuuksien ja sisäisen tiedotuksen järjestäminen.
- Työntekijätiimien ohjaaminen valmistelevaan tulevaa toimintaa kausi- ja vuositasolla.
- Kun kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muuttamisesta on syntynyt, käynnistetään seurakunnissa viralliset järjestelyt muutoksen toteuttamiseksi. Koska järjestelyvaihe on henkilöstölle yleensä muutostilanteessa kiireisin, laaditaan valmisteltavista asioista riittävän yksityiskohtainen lista, jossa on tavoitteelliset asioiden käsittelyajat ja vastuuhenkilöt.
- Päälinjat ja keskeiset asiat ovat mietittynä jo ennen kirkkohallituksen päätöstä seurakuntien yhdistymisestä.
- Järjestelytoimikunnan ja seurakuntaneuvostojen hyvän yhteistoiminnan varmistaminen.

Tiedotus keskeisistä asioista:

- Tiedotus järjestelyprosessin etenemisestä välittömästi kirkkohallituksen päätöksen jälkeen.
- Tiedotuksessa korostetaan, ettei seurakuntien nykyisistä kirkoista oheistiloineen luovuta, eikä nykyisten vakinaisten työntekijöiden virkoja ja palvelussuhteita lakkauteta.

Järjestelytoimikunnan 'Kohti ratkaisuja' -listaus pähkinänkuoressa:

1. Tulevaisuuteen suuntautuminen ja tavoitteellisuus.
2. Uusien mahdollisuuksien, voimavarojen ja hyvien vaihtoehtojen nostaminen keskiöön.
3. Etsitään nykytilanteesta voimanlähteitä uuden muutoksen aikaansaamiseksi.
4. Kaikkien toimijoiden arvostaminen ja hyvä keskinäinen yhteistyö.
5. Myönteisyys, luovuus ja huumori keskustelussa ja ajattelussa.
6. Edistys tapahtuu vaiheittain, riittävällä ripeydellä, joskin ei turhalla kiireellä.

7. Huomio suunnataan onnistumisiin sekä osaamiseen, taitoihin, kykyihin ja kokemukseen.
8. Ilmeneviin ongelmiin tartutaan ripeästi ja haetaan toimivat ratkaisut.
9. Ihmisillä ja yhteisöillä on voimavaroja saada aikaan itselleen ja toisilleen tärkeitä muutokset.
10. Johtajuus ei ole aina vastausten tietämistä, se on kykyä vapauttaa asianosaisten kyvykkyyttä, älykkyyttä ja oivallusta vastausten löytämiseksi.

7. Seurakuntien yhdistymistä käsittelevät KL:n, KJ:n ja KVJ:n säädökset

Seurakuntien yhdistymisprosessia koskevat Kirkkolain, Kirkkojärjestyksen ja Kirkon vaalijärjestyksen keskeiset säädökset ovat seuraavat:

Kirkkolain 13 luku:

Seurakuntajaon muuttaminen

1§

Aloiteoikeus

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai kunkin seurakunnan seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa. Jos seurakuntajaon muutostarve johtuu kuntajaon muuttamisesta tai koskee muuta kuin suomenkielistä tai ruotsinkielistä taikka kaksikielistä seurakuntaa, asian voi panna vireille myös kirkkohallitus.

2§

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirtäminen

Jos seurakunta liitetään toiseen tai lakkautetaan tai jos seurakunnassa oleva virka tulee tarpeettomaksi sen alueen supistumisen vuoksi, sen päätoimiset viranhaltijat siirretään, jollei 3 §:stä muuta johdu, heillesoveltuviin laajentuvan tai uuden seurakunnan tai asianomaisen seurakuntayhtymän virkoihin.

Siirretyllä viranhaltijalla on oikeus saada virkasuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut.

Pysyväisluonteisessa päätoimisessa työsopimussuhteessa olevaan työntekijään sovelletaan vastaavasti, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty.

3§

Kirkkoherra

Toiseen seurakuntaan liitettävän seurakunnan kirkkoherranvirka lakkaa seurakuntajaon muuttamisen tullessa voimaan. Viranhaltija siirretään laajentuvan seurakunnan kirkkoherranvirkaan tai, jollei virka ole avoin, 3 momentin mukaan kappalaisenvirkaan.

Milloin kahdesta tai useammasta seurakunnasta muodostetaan yhdistämällä uusi seurakunta, jakopäätöksessä on määrättävä, mikä tai mitkä kirkkoherranvirat lakkaavat.

Kirkkoherra, jonka virka seurakuntajaon muuttamisen johdosta lakkaa, siirretään kappalaisen virkaan laajentuvassa tai muodostettavassa seurakunnassa taikka muussa seurakunnassa, jota seurakuntajaon muuttaminen koskee. Siirretyn viranhaltijan palkkaukseen sovelletaan, mitä 2 §:n 2 momentissa säädetään.
4§

Omaisuuksien jako

Kun seurakunnan alueellista jakoa muutetaan perustamalla uusi seurakunta tai kun seurakuntajaon muutos vaikuttaa huomattavasti seurakuntien väkilukuun, seurakuntien omaisuus on jaettava niiden seurakuntien kesken, joita muutos koskee tai jotka perustetaan muutoksen yhteydessä. Jos seurakunnat ovat eri mieltä omaisuuden jaon tarpeellisuudesta, asian ratkaisee kirkkohallitus.

Jos seurakunta kokonaisuudessaan yhdistetään toiseen seurakuntaan tai perustetaan uuteen seurakuntaan, seurakunnan omaisuus siirtyy tälle seurakunnalle. Jos kaikki seurakunnat, joita seurakuntajako koskee, tulevat kuulumaan samaan seurakuntayhtymään, omaisuuden jakoa koskevat määräykset otetaan yhtymän perussääntöön.

Kirkkohallitus päättää omaisuuden jaosta seurakuntajaon muuttamispäätöksen yhteydessä. Milloinsiihen on syytä, kirkkohallitus voi jättää omaisuuden jaon vahvistamisen myöhemmin tapahtuvaksi ja päättää jakopäätöksen yhteydessä vain siitä, onko jako tarpeellinen, ja tarvittaessa myös 5 §:ssä säädetystä jakoperusteesta 6 §:n mukaan ehkä tehtävistä poikkeuksista. Kun omaisuuden jako on vahvistettu, päätöksessä oleva määräys omaisuuden osoittamisesta seurakunnalle on omaisuuden saantokirja.

5§

Yleinen jakoperuste

Jos seurakunta jaetaan alueellisesti kahdeksi tai useammaksi seurakunnaksi, kukin näistä saa varoja väkilukunsa osoittamassa suhteessa seurakuntajaon voimaantulopäivänä vallitsevan tilanteen mukaan.

Jos osa seurakunnan alueesta liitetään toiseen seurakuntaan tai siitä muodostetaan uusi seurakunta, tulee seurakunnan, johon alue liitetään tai joka muodostetaan alueesta, saada ensiksi mainitun seurakunnan varoista sellainen osuus, joka vastaa seurakunnasta siirretyn alueen väkiluvun suhdetta seurakuntaan jääneen alueen väkilukuun, jollei 6 §:stä muuta johdu.

Velat ja muut vastaavat sitoumukset jaetaan seurakuntien kesken sen mukaan kuin ne saavat varoja. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei kuitenkaan saa siirtää ilman saamamiehen tai muun oikeuden haltijan suostumusta.

6§

Poikkeukset jakoperusteesta

Omaisuuuden jaossa edellä 5 §:n 2 momentissa mainitussa tapauksessa on jakoperusteista poiketen ja jakoon ottamatta

jätettävä seurakunnan pääkirkko, siihen kuuluvat kirkon käyttöä palvelevat rakennukset irtaimistoineen sekä kirkon yhteydessä mahdollisesti oleva hautausmaa sille seurakunnalle, josta alue erotetaan; ja annettava sellainen muu kirkko, kappeli, seurakuntatalo, hautausmaa tai muunlainen kiinteistö taikkarakennus, joka yksinomaan tai pääasiallisesti palvelee jotakin aluetta, sille seurakunnalle, johon alue tulee kuulumaan.

Seurakunnalle, jota seurakuntajaon muutos koskee, voidaan kuitenkin antaa määräajaksi oikeus käyttää 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta jakopäätöksessä tarkemmin määrättyin ehdoin, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa sille seurakunnalle, jolle omaisuus kuuluu.

Jos seurakuntajaon muutoksesta, omaisuuden jaosta tai 1 momentissa tarkoitettua järjestelystä aiheutuisi jonkin seurakunnan talouden ilmeinen heikentyminen tai muu olennainen haitta, voidaan jakoperusteista poiketa.

Kirkkojärjestyksen 13 luku:

Seurakuntajaon muuttaminen

1§

Seurakuntajaon muuttamista koskeva aloite lähetetään tuomiokapitulille. Seurakuntaneuvoston aloite lähetetään yhteiselle kirkkovaltuustolle, jonka on lähetettävä se tuomiokapitulille oman lausuntonsa ohessa.

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu seurakuntajaon muutos koskee. Jos tuomiokapituli pitää aloitetta ilmeisesti epätarkoituksenmukaisena, se voi palauttaa aloitteen sen tekijälle. Jollei tuomiokapituli palauta aloitetta tai jos palautettu aloite saatetaan uudelleen vireille, tuomiokapituli hankkii aloitteesta 2 §:ssä tarkoitettua selvitykset ja kuultuaan tarvittaessa uudelleen edellämainittuja toimielimiä lähettää asiakirjat oman lausuntonsa ohella kirkkohallitukselle.

Jos seurakuntajakoon on kuntajaon muutoksen johdosta tehtävä vain vähäinen muutos, kirkkohallitus voi ratkaista asian ilman 2 momentissa tarkoitettuja lausuntoja. Jos kirkkohallitus on pannut vireille seurakuntajakoa koskevan asian muulla perusteella, se huolehtii sanottujen lausuntojen hankkimisesta.

2§

Tuomiokapituli voi määrätä yhden tai useamman selvitysmiehen tutkimaan aloitteessa tarkoitettua seurakuntajaon muutosta ja tekemään siitä ehdotuksen. Tuomiokapituli voi hankkia aloitteen käsittelyä varten tarpeellisen selvityksen myös muulla tavalla.

Selvitysmiehellä on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiden viranomaisilta tietoja ja muuta apua tehtävänsä suorittamista varten.

Selvitysmiehen on lähetettävä tuomiokapitulille ehdotuksensa, johon on liitettävä selvityksessä kertyneet asiakirjat sekä seurakuntien ehkä seurakuntajaon varalta tekemät viranhaltijoiden tai työntekijöiden sijoittamista taikka omaisuuden jakamista koskevat sopimukset.

3§

Jos viranhaltijoiden ja työntekijöiden siirroista on tehty tai jakoaloitteen vireillä ollessa tehdään 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu sopimus, kirkkohallitus voi vahvistaa sen. Jollei sopimusta ole tehty tai jollei kirkkohallitus voi sitä hyväksyä, siirroista päätetään seurakuntajaon muuttamista koskevassapäätöksessä tai, jos jaossa on muodostettu uusi seurakunta, myöhemmin tehtävässä eri päätöksessä.

Tuomiokapituli antaa siirretylle papille ja lehtorille viranhoidomääräyksen. Kirkkoneuvosto tai 7 §:ssämainittu järjestelytoimikunta ottaa muut siirretyt viranhaltijat ja sijoittaa siirretyt työntekijät tehtäviinsä.

4§

Jos seurakuntajaon muutoksen johdosta toimitetaan ylimääräiset seurakuntavaalit, päättyy muidenkinkin seurakuntavaaleilla valittavien luottamushenkilöiden toimikausi.

5§

Vahvistaessaan seurakuntajaon muutoksen johdosta tapahtuvan omaisuuden jaon kirkkohallitus voi, jolleivät seurakuntien osuudet varoista ja veloista muuten muodostu jakopäätöksen mukaisiksi, velvoittaa seurakunnan suorittamaan toiselle rahakorvauksen sekä määrätä maksuajat ja mahdollisen koron.

6§

Jos seurakunta on saanut lahjana tai testamentilla omaisuutta määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi, seurakuntajaon muutoksen johdosta tapahtuvasta omaisuuden jaosta päätettäessä on annettava määräykset, joilla omaisuuden käyttö tuohon tarkoitukseen turvataan.

7§

Kun kirkkohallitus on päättänyt perustaa uuden seurakunnan, tuomiokapitulin on viipymättä asetettava järjestelytoimikunta seurakunnan alueella asuvista luottamustoimiin vaalikelpoisista jäsenistä.

Järjestelytoimikunnan jäsenten ja varajäsenten lukumäärän ja kokoonkutsujan määrää tuomiokapituli. Niiden seurakuntien kirkkoneuvostojen tai seurakuntaneuvostojen, joista uusi seurakunta on muodostettu, on tehtävä tuomiokapitulille ehdotukset järjestelytoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä.

Järjestelytoimikunnasta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä kirkkoneuvostosta tai seurakuntaneuvostosta on säädetty. Toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

8§

Järjestelytoimikunnan tulee siihen saakka, kun seurakunnalla on kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto, edustaa seurakuntaa ja huolehtia hallinnon järjestämisestä uudessa seurakunnassa.

Järjestelytoimikunnan asiana on

valita kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vaalilautakunta ja sen puheenjohtaja huolehtimaan seurakuntavaalien valmistamisesta ja toimittamisesta, sekä päättää äänestyspaikoista;

valmistella kirkkovaltuuston ensimmäisessä kokouksessa esille tulevat asiat;

hoitaa muut valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät;

tehdä sopimukset viranhaltijoiden siirroista ja työntekijöiden sijoittamisesta; sekä

päättää seurakunnan tuloveroprosentista ja muista seurakunnan toiminnasta aiheutuvista välittömistä ja kiireellisistä toimenpiteistä.

9§

Kun seurakuntavaalien tulos on vahvistettu, järjestelytoimikunnan puheenjohtaja kutsuu kirkkovaltuuston ensimmäiseen kokoukseen.

Kirkkovaltuuston on viipymättä ryhdyttävä toimiin, jotka ovat tarpeen seurakunnan hallinnon järjestämiseksi. Valtuuston on tehtävä päätökset kirkkoneuvoston ohjesäännön hyväksymisestä, jäsentenvalitsemisesta kirkkoneuvostoon, tarpeellisten toimielimien asettamisesta ja virkojen perustamisesta. Valtuuston on hyväksyttävä myös talousarvio ensimmäiseksi varainhoitovuodeksi.

Kirkkovaltuuston hyväksymää kirkkoneuvoston ohjesääntöä noudatetaan väliaikaisesti, kunnes ohjesääntö on vahvistettu.

Jos uusi seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, sen seurakuntaneuvostosta on soveltuvin kohdin voimassa, mitä tässä pykälässä säädetään kirkkovaltuustosta.

10 §

Järjestelytoimikunnan ja selvitysmiehen toiminnasta aiheutuneet kustannukset jaetaan tuomiokapitulin päättämällä tavalla niiden seurakuntien kesken, joita selvitys koskee.

11 §

Seurakunnan nimestä päätetään seurakuntajakoa muutettaessa. Jos nimeä tahdotaan muuttaa muussa yhteydessä, sitä koskevan aloitteen tekemisestä ja käsittelemisestä sekä nimestä päättämisestä onsoveltuvin kohdin voimassa, mitä seurakuntajaon muutoksesta on säädetty tai määrätty.

Kirkon vaalijärjestyksen 2 luku:

§ Vaalitoimet seurakuntaliitoksissa

Jos seurakunta kokonaan tai osa seurakunnan alueesta liitetään toiseen seurakuntaan, on sen seurakunnan vaalilautakunnan, johon seurakunta tai alue liitetään, hoidettava vaalista johtuvat toimet näin muodostetun seurakunnan alueella.

Sen seurakunnan, josta alue siirretään toiseen seurakuntaan, on tarvittaessa annettava vaalilautakunnalleluettelo kaikista niistä äänioikeusiän saavuttaneista seurakunnan jäsenistä, jotka asuvat siirrettävällä alueella.

§ Seurakuntavaalit seurakuntajaotuksen muutosta edeltävänä vuonna

Seurakuntajaotuksen muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavissa seurakuntavaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa. Ehdokkaiden ja vaalilautakuntien jäsenten vaalikelpoisuus luottamustoimeen sekä seurakunnan äänioikeutetun jäsenen kelpoisuus valitsijayhdistyksen perustajajäseneksi määräytyvät tällöin uuden jaotuksen mukaisesti.

8. Seurakuntien nykytilanteen kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

HELSINGIN MIKAELIN SEURAKUNNAN ALUE

Helsingin Mikaelin seurakuntaan kuuluvat Mellunmäen, Kontulan, Vesalan, Mellunkylän, Kurkimäen, Kivikon, Fallbackan, Tankovainion ja Östersundomin alue. Näistä Kontula, Mellunmäki, Vesala, Kivikko, Tankovainio ja Kurkimäki kuuluvat Mellunkylän kaupunginosaan, joka on osa Itäistä suurpiiriä. Rakennuskanta on alueella hyvin monipuolinen ja lisärakentamisen myötä alueen asukkaiden määrä kasvaa. Tällä hetkellä alueella asuu lähes noin 38 000 asukasta ja vuoteen 2027 mennessä asukkaiden määrä nousee 41 000 asukkaaseen.

Kontula on näistä väkirikkein alue: siellä asuu lähes 15 000 asukasta. Kontulassa sijaitsevat kattavat julkiset ja kaupalliset palvelut, jotka ovat keskittyneet Kontulan ostoskeskukseen. Oma metroasema takaa hyvät liikenneyhteydet Vartiokylän seurakunnan alueella sijaitsevaan Itäkeskukseen ja kaupungin keskusta. Vesalan pientaloalue on Mellunkylän vanhimpia alueita. Vihreällä asuinalueella on omakotitalojen lisäksi kerrostaloalue. Alueella asuu noin 7400 asukasta. Kurkimäki sijaitsee Kontulan ja Myllypuron välissä. Sen rakentaminen alkoi 1980-luvulla ja se on jatkunut Kontulantien länsiosissa 2020-luvulle. Kurkimäessä asuu lähes 3000 asukasta. Kivikko on Mellunkylän alueista nuorin, se on rakennettu 1990 –luvulla. Kivikossa on hyvät ulkoilumahdollisuudet ja alueen länsiosassa sijaitsee Kivikon teollisuusalue. Kivikon alueella asuu yli 5 000 asukasta.

Mellunmäen ensimmäiset kerrostalot on rakennettu 1960-1970 –lukujen taitteessa. ja Mellunmäen metroaseman tiiviit asuinkorttelit valmistuivat 1990-luvulla. Viime vuosina alueelle ovat nousseet Vartiokylän seurakunnan alueeseen rajoittuva Tankovainion asuinalue. Mellunmäen alueella on noin 730 työpaikkaa ja alueella asuu noin 9300 asukasta. Östersundomin alueelle odotetaan yleis- ja rakennuskaavan hyväksymistä ja mahdollisesti pien- ja omakotitalovaltaisen asuntorakentamisen aloitusta 2030 –luvulla. Tällä hetkellä alueella asuu noin 2000 asukasta.

Kaupunkiympäristölautakunta on hyväksynyt syyskuussa 2021 suunnitteluperiaatteet Kontulan, Mellunmäen sekä Vesalan täydennysrakentamiseksi. Suunnitteluperiaatteet ohjaavat myöhemmin tapahtuvaa asemakaava- ja liikennesuunnittelua, jonka aikana täydennysrakentamisen ratkaisut tarkentuvat.

Itäisen suurpiirin koulutustaso on kaupungin peruspiirien keskiarvoa alempi ja työttömyysaste keskiarvoa matalampi. Mikaelin seurakunnan alueen asukkaista suomenkielisiä on 72 %, ruotsinkielisiä 4 % ja muun kielisiä 24%. Sisäinen muuttoliike muuttaa jakautumaa vuosittain. Ikärakenteellisesti tarkastellen alueella lisääntyvät alle 15 –vuotiaiden ja yli 65 –vuotiaiden ikäryhmät. Suurin ikäryhmä on 25-50 –vuotiaiden ikäryhmä.

Jäsenmäärä 2021	16 924
Lapset (0–9)	1245
Varhaisnuoret (10–19)	2060
Nuoret (20–29)	1991
Aikuiset (30-39)	1636
Aikuiset (40-49)	1689
Aikuiset (50-59)	2542
Ikääntyvät (60-69)	2193
Ikäihmiset (70–)	3568

Jäsenmäärän ja siihen liittyvien tapahtumien muutos 2014-2020 / Kirkkohallitus tilastosivut

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
jäsenmäärä	19 536	19 063	18 694	18 323	17 730	17 330	16 924
kastetut	139	131	142	127	104	97	67
kuolleet	207	223	225	229	249	240	261
liittyneet	102	109	106	118	98	99	90
eronneet	385	244	298	295	279	277	213

Ulkomaalaisten ja vieraskielisen väestön muutto pääkaupunkiseudulle on vaikuttanut Itä-Helsingin väestörakenteeseen merkittävästi ja se jatkuu edelleen. Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä on Itäisessä suurpiirissä selvästi muita suurpiirejä korkeampi. Helsingin ulkomaalaistaustaisista jopa 29,3 prosenttia, yhteensä 31 503 henkilöä, asui vuonna 2019 Itäisen suurpiirin alueella. Ulkomaalaistaustaisia asukkaita on Mikaelin seurakunnan alueella arviolta noin 14 000 asukasta. Kontulan alueella alle kuusivuotiaista lapsista on noin 40% vieraskielisissä perheissä. Tämä kokonaistilanne vaikuttaa merkittävästi seurakunnan kirkkoonkuulumisprosenttiin.

Tilat ja niihin liittyvät määrärahat

Helsingin Mikaelin seurakunnalla on neljä tilaa käytössään, joista se maksaa vuokraa.

Mikaelin kirkko on seurakunnan pääkirkko, jossa on 2490 neliötä. Suurin osa seurakunnan toiminnasta on keskittynyt Mikaelinkirkon tiloihin. Oman toiminnan lisäksi siellä kokoontuu runsaasti yhteistyökumppaneiden toimintaa, kuten Martat, Kontulan leijonat, eri järjestöjen eläkeläispiirejä, Helsingin kaupungin liikuntaryhmiä ja Vetoa ja Voimaa Mellunkylään yhteistoimintaryhmän kokouksia ja seminaareja.

Östersundomin kirkko on Museonviraston suojeluksessa oleva Helsingin vanhin kirkko, joka toimii myös hautausmaan siunauskappelinä. Östersundomin kirkossa on 229 neliötä.

Kolmantena tilana on Porttikujan kerhohuone, jossa toimii aktiivisesti kaksi lippukuntaa Kontutyttöjen ja Kurkimäen Rusakoiden partiolaisten. Kerhohuoneessa on neliöitä 60 , jossa kokoontuu säännöllisesti noin 120 partiolaista. Itä-Helsingin Saappaan nuoret kokoontuvat 84 neliön Kaarikujan kerhotilassa, jossa pidetään

Saapaskoulutusta ja se toimii Saapas –toiminnan päivystyksen toimistona ja varastona.

Vuonna 2022 talousarvion mukaan vuokrat näistä tiloista ovat 547.152 euroa ja tilamääräraha on 607 012 euroa. Mikaelin seurakunta tekee myös yhteistyötä Vantaan Hakunilan seurakunnan kanssa: Länsimäen kirkolla pidetään diakoniapäivystystä ja siellä kokoontuu lapsi-perhetyön kerhoja. Tästä tilojen käytöstä Mikaelin seurakunta maksaa vuokraa 500 euroa kuukaudessa.

HELSINGIN MIKAELIN SEURAKUNNAN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2024

1. Tähän meitä tarvitaan

Itä-Helsingissä Mikaelin seurakunnan alueella toimii organisaatioltaan kehittyvä ja aktiivinen kristillinen seurakunta, joka on tukena ja auttamassa ihmisten elämässä ja elämänkaaren eri vaiheissa. Sen tavoitteena on, että ihmiset löytävät elämäänsä uskoa, toivoa ja rakkautta.

2. Suunnittelukaudella erityisen tärkeää

Seurakunta vahvistaa yhteisöllisyyden kokemista, jumalanpalveluselämän moninaisuutta eri ikäisille ja sen musiikin laadullista toteuttamista sekä hengellisen elämän uudistumista ja syvenemistä.

Kehitämme vapaaehtoistoimintaa eri ikäryhmille ja vahvistamme alueellista ja rovastikunnallista verkostoyhteistyötä kaikkien yhteisöiden, paikallisten verkostojen, toimijoiden ja seurakuntien kanssa.

Tuemme eri-ikäisten ihmisten kristillistä kasvua ja kehitämme yhteistyötä päivähoidon ja koulujen kanssa.

Kehitämme yhteistyötä seurakunnan alueella olevien vanhusten hoitokotien ja laitosten kanssa.

Kehitämme diakoniatyössä ihmisiä hoitavia yhteisöllisiä toimintoja ja taloudellisen tukemisen käytäntöjä. Osallistamme toimintaan mukaan asukkaita, joilla on eri kulttuuritausta.

Vahvistamme vuorovaikutteista viestintää ja laajasti tavoitettavaa tiedottamista. Kehitämme striimausten ja tallenteiden avulla toimitusten jakamista asukkaille.

3. Kolme konkreettista tavoitetta

1. Kehitämme alueellista, vuorovaikutteista viestintää sähköisten verkkojen kautta. Tavoitamme viestinnän avulla säännöllisesti kaikki seurakunnan jäsenet (Mikael -tervehdykset jouluna ja keväällä)

2. Kehitämme diakoniassa pienituloisten yhteisöllistä ruokailua ja sen ohessa olevaa toimintaa ja yhteistyötä Symppiksen ja muiden toimijoiden kanssa. Toteutamme vapaaehtoistyöhön perustuvaa raha-asiain neuvontaringin toimintaa. Vahvistamme Itä-Helsingissä diakoniassa rovastikunnallista yhteistyötä. Tuemme maahanmuuttajien integroitumista, kokoamme kristittyjä ekumeeniseen yhteistyöhön ja teemme monin tavoin aktiivisesti kansainvälistä työtä.

3. Tavoitamme vapaaehtoistyössä eläkeikään tulevia asukkaita ja tarjoamme heille toimintaa, joka vastaa heidän tarpeisiinsa. Teemme aktiivisesti tervehdyskäyntejä seurakuntaan muuttaneiden luona ja järjestämme Mikaelinkirkolle tutustumispäivän alueen toimijoiden ja yhteisöiden kanssa.

4. Henkilöstö- ja tilasuunnitelma ja seurakuntalaisten osallisuus

Seurakunnassa on vuoden 2022 alussa 37 työntekijää. Henkilöstöön on vuosien aikana tulossa luontaista poistumaa. Seurakunnassa lisätään vapaaehtoisten määrää.

Mikaelinkirkko toimii pääkirkkona ja tarjoaa monipuoliset jumalanpalvelus- ja toimitustilat sekä toimivat kokoontumistilat seurakunnalliselle toiminnalle. Östersundomin kirkon tilat soveltuvat erityisesti kesäkaudella jumalanpalveluksiin, toimituksiin, hartaustilaisuuksiin, konsertteihin ja laulutilaisuuksiin. Seurakunta tekee tilojen osalta yhteistyötä Hakunilan seurakunnan kanssa.

5. Selvitys poikkeuksista talousarvioesitykseen

Seurakunnan kehysbudjetti pienenee edelleen, minkä seurauksena seurakunta sopeuttaa edelleen taloutta ja etsii rakentavia ja toimintaa turvaavia ratkaisuja talouden tasapainottamiseksi.

Mikaelin seurakunnan talousarvio ja toteutuneet tuloslaskelmat 2019-2022

	A	B	C	D	E	F
1		218 Mikaelin seurakunta				
2		Tuloslaskelma				
3			TP 2019	TP 2020	TA 2021	TAE 2022
4						
5	3	TOIMINTATUOTOT	196 268	168 061	99 350	71 650
8						
9						
14	3000	KORVAUKSET	33 557	20 614	6 000	6 000
23	3100	MYYNITUOTOT	2 250	892		
45	3001	MAKSUTUOTOT	54 130	38 492	48 350	28 550
54	3300	VUOKRATUOTOT	1 473	1 790	1 000	
56	3600	METSÄTALOUDEN TUOTOT				
68	3620	KOLEHDIT, KERÄYKSET JA LAHJOITUKSET	22 862	8 100	7 400	8 500
73	3700	TUET JA AVUSTUKSET	8 110	10 413	6 000	5 500
78	3810	Muut toimintatuotot	915			
89	3900	Sisäiset tuotot	72 971	87 758	30 600	23 100
90						
91	4	TOIMINTAKULUT	2 814 174	2 776 901	2 765 332	2 549 956
92						
116	4000	Palkat ja palkkiot	1 522 644	1 501 832	1 419 234	1 301 751
124	4100	Henkilösivukulut	370 229	367 607	366 722	323 821
129	4200	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-2 465	-22 115	20 248	
130	40	HENKILÖSTÖKULUT	1 890 408	1 847 324	1 806 205	1 625 573
188	430	Palvelujen ostot ulk.	178 822	188 241	240 688	206 837
202	431	Palvelujen ostot sis	31 086	37 316	18 000	17 000
214	4500	VUOKRAKULUT	20 141	15 142	12 335	15 444
218	4501	Vuokrat sis	525 913	542 957	544 474	547 152
255	46	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	104 723	87 034	92 130	84 750
263	47	ANNETUT AVUSTUKSET	58 765	54 492	51 500	52 000
272	49	MUUT TOIMINTAKULUT	4 318	4 395		1 200
273						
274	5	TOIMINTAKATE	-2 617 906	-2 608 841	-2 665 982	-2 478 306
275						

MIKAELIN SEURAKUNNAN HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUONNA 2021-24:

Kustannuspaikka	Nimi	Nimi	Nimi	2021	2022	2023	2024
218	Mikaelin seurakunta	MUUT	Työsuhteet	5,0	4,0	4,0	3,0
218	Mikaelin seurakunta	KIINTEISTÖ- JA	Työsuhteet	5,0	5,0	5,0	4,0
218	Mikaelin seurakunta	LAPSITYÖNTEKIJÄT	Työsuhteet	3,5	3,5	3,5	3,5
218	Mikaelin seurakunta	MUUT	Työsuhteet	4,2	4,2	4,0	3,0
218	Mikaelin seurakunta	HALLINTO- JA	Virkasuhteet	3,0	2,0	2,0	2,0
218	Mikaelin seurakunta	DIAKONIATYÖNTEKIJÄT	Virkasuhteet	5,3	4,0	4,0	4,0
218	Mikaelin seurakunta	NUORISOTYÖNTEKIJÄT	Virkasuhteet	5,0	4,0	4,0	4,0
218	Mikaelin seurakunta	SEURAKUNTAPAPISTO	Virkasuhteet	7,0	7,0	6,0	5,0
218	Mikaelin seurakunta	KIRKKOMUUSIKOT	Virkasuhteet	2,0	2,0	2,0	2,0
218	Mikaelin seurakunta	SEURAKUNTAPAPISTO	Virkasuhteet	1,0	1,0	1,0	1,0

VARTIOKYLÄN SEURAKUNNAN ALUE

Vartiokylän seurakunta on perustettu vuonna 1965 itäiseen Helsinkiin jakamalla silloinen Herttoniemen seurakunta kolmeen seurakuntaan (Herttoniemi, Roihuvuori ja Vartiokylä). Vuodesta 1953 alue kuului Malmin seurakuntaan ja sitä ennen jo keskiajalta alkaen Helsingin pitäjän seurakuntaan.

Seurakunta käsittää noin 6 km² alueen, johon kuuluvat Puotinharjun, Puotilan, Itäkeskuksen ja Vartiokylän alueet. Vartiokylän seurakuntaa ympäröivät Helsingin Mikaelin seurakunta, Vuosaaren seurakunta, Herttoniemen seurakunta ja Roihuvuoren seurakunta. Seurakunnan alue on hyvin selkeä.

Vartiokylän alue vanhinta asutuksen aluetta alueella. Se on vanhaa omakoti aluetta, jossa viimeisten vuosien aikana on tapahtunut paljon muutoksia, tontteja on lohkottu ja uusia asuntoja on rakennettu. Asunnot ovat pääsääntöisesti omakoti- tai rivitaloja. Alueella sijaitsee seurakunnan vanhin kirkko, Vartiokylän kirkko.

Puotilan alue on rakennettu 1960-luvun alussa ja uudisrakentaminen alueella on ollut hyvin vähäistä. Asunnot ovat alueella pääsääntöisesti kerrostaloasuntoja. Alueella sijaitsee Puotilan kappeli, joka on yksi suosituimmista toimituskirkoista Helsingissä.

Puotinharjun alue on rakennettu heti Puotilan jälkeen, suunnitteluvaiheessa nimenä oli Puotila kakkonen. Asunnot ovat Puotinharjussa kerrostaloasuntoja. Alueella on yksi kirkko

Matteuksenkirkko, josta vastaa tällä hetkellä Matteus församling. Alueella on myös seurakunnan kerhohuoneisto.

Uusimpana alueena on Itäkeskuksen alue. Alue on rakennettu 1970- ja 1980-luvulla. Asunnot ovat kerrostaloasuntoja.

Jäsenmäärä 1.7.2021	8132
Lapset (0–6)	314
Varhaisnuoret (7–14)	588
Nuoret (15–17)	285
Nuoret aikuiset (18–28)	1040
Aikuiset	4592
Ikääntyneet (75–)	1313

Alueella asuvista noin 26% on vieraskielisiä.

Jäsenmäärän ja siihen liittyvien tapahtumien muutos 2009-2020 / Kirkkohallitus tilastosivut

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
jäsenmäärä	10865	10502	10235	10096	9984	9680	9524	9262	9047	8754	8429	8219
Kastetut	76	82	72	65	69	74	53	60	38	47	46	36
Kuolleet	136	133	122	137	161	167	165	189	147	175	152	152
liittyneet	32	51	46	48	59	49	43	61	62	42	38	44
eronneet	122	280	136	149	140	221	107	151	142	143	153	117

Tilat ja niihin liittyvät määrärahat

Vartiokylän seurakunnalla on kolme tilaa käytössään, joista se maksaa vuokraa.

Vartiokylän kirkko, joka on seurakunnan pääkirkko, jossa on 1230 neliötä. Vartiokylän kirkossa on suurin osa seurakunnan toiminnasta. Oman toiminnan lisäksi siellä kokoontuu erilaiset ulkopuoliset toimijat (partiolaiset ja Martat).

Puotilan kappeli on yksi Helsingin suosituimmista vihkikirkkoista. Puotilan kappelissa on 283 neliötä.

Kappelissa toimii myös erilaisia aikuisväestön ryhmiä.

Kolmantena tilana on Kastelholmantien kerhohuone, jossa toimii lukuisa määrä AA-kerhoja.

Kerhohuoneessa on neliötä 105.

Vuonna 2022 talousarvion mukaan vuokrat näistä tiloista ovat 232.178 euroa ja tilamääräraha on 277.271 euroa.

Vartiokylän seurakunta Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021–23

Tähän meitä tarvitaan

Seurakuntaa tarvitaan järjestämään ja mahdollistamaan erilaista toimintaa, toimintaryhmiä ja kohtaustapaikoja eri ihmis- ja ikäryhmille. Näin se luo luontevia tilanteita kohdata Pyhä ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa, arjessa ja juhlassa. Vartiokylän seurakunta on hengellinen turvaverkko.

Suunnittelukaudella erityisen tärkeää

Vartiokylän seurakunnan toiminnassa näkyy yhteisesti hyväksymämme tavoitteet:

1. Avoimuus, toimimme niin, että seurakuntana otamme kaikki vastaan lämpimästi ja toimimme yhteistyössä kaikkien kanssa. Viestimme avoimesti seurakuntamme alueella asuville.
2. Jokaisella on tilaa tulla ja toimia
3. Seurakunta on hengellinen turvaverkko
4. Toiminnassamme huomioimme Rohkeasti yhdessä-prosessin tuomat mahdollisuudet ja sen tuomat toimintamallit

Kolme konkreettista tavoitetta vuodelle 2021

1. Viestintäsuunnitelman ja mittariston teko koko seurakunnalle. Vuoden kuluttua viestimme aktiivisemmin ja kohdistetusti seurakuntamme alueella asuville. Toteuttaaksemme tavoitteen kutsumme mukaan työntekijöiden lisäksi vapaaehtoisia.
2. Panostamme työikäisten kohtaamiseen määrittämällä aluksi kohderyhmät ja sen jälkeen suunnittelemalla toimintaa yhdessä. Toimintaa seurantaa osallistujien määrän, tilaisuuksien ja saadun palautteen perusteella.
3. Valmius reagoida ulkoisiin muutoksiin. Olemme ketterä, rohkea ja nopealiikkeinen ja siten pystymme reagoimaan nopeasti maailman muutoksiin.

Tavoitteiden saavuttaminen vaatii muutosta painotuksiin mitä tehdään ja miten tehdään. Tavoitteiden saavuttaminen ei vaadi valtavia taloudellisia panostuksia vaan enemmänkin työn suuntaamista uusiin suuntiin. Tavoitteet voidaan saavuttaa ja toteuttaa nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Henkilöstö- ja tilasuunnitelma ja seurakuntalaisten osallisuus

Henkilöstön määrä vähenee suunnittelukauden aikana. Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota mm. päivittämällä yhteiset pelisäännöt ja käymällä kaikkien työntekijöiden kanssa kehityskeskusteluja.

Tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Hyödynnämme monipuolisesti omia tilojamme ja toimimme yhteistyössä

muiden seurakuntien kanssa. Järjestämme diakoniavastaanottoa Vartiokylän kirkon tilojen lisäksi Matteuksenkirkon yhteisissä diakoniatiloissa ja tarvittaessa Puotilan kappelissa. Puotilan kappelin tiloja alasalin osalta tulee muuttaa vastaamaan niihin tarpeisiin, mitä muuttuva seurakuntatyö vaatii Työntekijät varustavat ja tukevat seurakuntalaisia aktiivisessa vastuunkannossa ja vapaaehtoistoimintaan osallistumisessa.

Selvitys poikkeuksista talousarvioesitykseen

Vuosikohtainen käyttösuunnitelma säästöjen sekä testamentti- ja lahjoitusvarojen käytöstä erillisenä liitteenä.

Vartiokylän talousarvio ja toteutuneet tuloslaskelmat 2019-2022

234 Vartiokylän seurakunta Tuloslaskelma		TP 2019	TP 2020	TA 2021	TAE 2022
3	TOIMINTATUOTOT	189 483	198 992	129 000	194 500
3000	KORVAUKSET	49 305	49 886	35 000	35 000
3100	MYYNTITUOTOT	4 446	1 130	3 500	2 000
3001	MAKSUTUOTOT	54 579	37 722	44 000	46 500
3300	VUOKRATUOTOT	2 000	798	2 500	1 500
3600	METSÄTALOUDEN TUOTOT				
3620	KOLEHDIT, KERÄYKSET JA LAHJOITUKSET	5 658	3 318	20 000	21 500
3700	TUET JA AVUSTUKSET	14 900	18 479	12 000	12 000
3810	Muut toimintatuotot	139			
3900	Sisäiset tuotot	58 456	87 659	12 000	76 000
4	TOIMINTAKULUT	1 403 517	1 419 541	1 221 381	1 286 548
4000	Palkat ja palkkiot	762 656	768 938	614 296	698 310
4100	Henkilösivukulut	186 119	187 059	147 852	183 686
4200	Henkilöstökulujen oikaisuerät	-1 459	-2 549	8 999	
40	HENKILÖSTÖKULUT	947 316	953 447	771 146	881 997
430	Palvelujen ostot ulk.	105 808	108 921	101 581	79 563
431	Palvelujen ostot sis	17 685	42 838	23 200	
4500	VUOKRAKULUT	14 999	2 249	6 401	6 010
4501	Vuokrat sis	223 369	228 060	231 253	232 178
46	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	79 535	71 375	70 800	70 800
47	ANNETUT AVUSTUKSET	12 697	11 371	17 000	15 000
49	MUUT TOIMINTAKULUT	2 108	1 279		1 000
5	TOIMINTAKATE	-1 214 034	-1 220 549	-1 092 381	-1 092 048

Vartiokylän henkilöstösuunnitelma 2022-2024

Nimi	Nimi	Nimi	2021	2022	2023	2024
Vartiokylän seurakunta	KIINTESTÖ- JA	Virkasuhteet	3,0	3,0	3,0	3,0
Vartiokylän seurakunta	LAPSITYÖNTEKIJÄT	Työsuhteet	3,5	3,5	3,5	3,5
Vartiokylän seurakunta	HALLINTO- JA	Virkasuhteet	0,2			
Vartiokylän seurakunta	DIAKONIA TYÖNTEK	Virkasuhteet	2,0	3,5	3,5	2,0
Vartiokylän seurakunta	NUORISOTYÖNTEKI	Virkasuhteet	2,0	2,0	2,0	2,0
Vartiokylän seurakunta	SEURAKUNTAPAPI	Virkasuhteet	3,0	3,5	3,0	3,0
Vartiokylän seurakunta	KIRKKOMUUSKOT	Virkasuhteet	2,0	2,0	2,0	2,0
Vartiokylän seurakunta	SEURAKUNTAPAPI	Virkasuhteet	1,0	1,0	1,0	1,0

Helsingin seurakuntien jäsenmäärä 31.12.2020

Seurakuntien jäsenmäärät ja ikärakenne 31.12.2020

Seurakunta	Jäsenmäärä 31.12.2020	Ikäryhmän jäsenmäärä 31.12.2020 ¹⁾				
		0–6	7–18	19–39	40–64	65–
Haaga	13 979	735	1 278	5 048	3 512	3 406
Helsingin Mikael	16 924	812	2 268	3 852	5 372	4 620
Helsingin tuomiokirkkosrk	30 242	1 689	2 839	11 309	8 553	5 852
Herttoniemi	16 185	999	2 008	4 518	5 013	3 647
Kallio	19 484	716	875	9 580	4 759	3 554
Kannelmäki	13 889	810	1 779	3 873	4 241	3 186
Lauttasaari	13 031	882	1 589	3 961	3 666	2 933
Malmi	49 751	3 299	7 502	12 651	15 258	11 041
Munkkiniemi	10 493	595	1 370	2 747	3 063	2 718
Oulunkylä	17 307	965	2 160	4 451	5 184	4 547
Paavali	13 847	695	1 288	5 788	3 741	2 335
Pakila	12 568	985	2 558	1 990	4 226	2 809
Pitäjänmäki	8 805	452	1 018	2 530	2 698	2 107
Roihuvuori	17 913	1 134	2 578	4 221	5 702	4 278
Töölö	26 766	1 237	2 438	9 725	7 325	6 041
Vartiokylä	8 219	338	999	1 912	2 600	2 370
Vuosaari	16 743	823	2 241	3 721	5 457	4 501
suomenkieliset seurakunnat	306 146	17 166	36 788	91 877	90 370	69 945
Johannes	11 580	677	1 179	4 625	2 458	2 641
Matteus	5 132	271	783	1 049	1 498	1 531
Petrus	6 242	417	879	1 530	1 580	1 836
ruotsinkieliset seurakunnat	22 954	1 365	2 841	7 204	5 536	6 008
Kaikki seurakunnat yhteensä	329 100	18 531	39 629	99 081	95 906	75 953

1) Vuodenvaihteen 31.12.2020 virallisten jäsenmäärien mukaiset.

9. Selvityksen lähteet ja kirjallisuus

Meidän kirkko - Osallisuuden yhteisö. Kirkon strategia 2015-mietintö. 2007, Kirkkohallitus.

Muuttuvien yhteisöjen kirkko. Seurakuntarakennetyöryhmän mietintö. 2007, Kirkkohallitus.

Helsingin seurakuntarakenne 2011. Selvitysmiehet Jaakko Ripatti ja Leena Vallenius, 2007.

Kirkon rakenneuudistajan opas. 2008, Kirkkohallitus.

Strateginen johtaminen. Pauli Juuti ja Mikko Luoma, 2009.

Kirkko 2020, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuusselonteko 2010: Tulevaisuusselonteossa kuvataan toimintaympäristön pitkän aikavälin muutoksia ja niiden kirkolle asettamia haasteita. Selonteko suuntaa katseet kohti 2020-lukua.

Ihanne ja todellisuus. Jäsenyyteen sitoutuminen Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1960- luvulta 2000-luvulle. Mikkelin piispa Seppo Häkkinen, Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 2010.

Seurakuntaliitos jäsenen silmin, Jäsentutkimus rakennemuutosseurakunnissa 2011.

Seurakuntien rakennemuutoksen ohjausryhmän 2008–2011 loppuraportti. 2012, Kirkkohallitus.

Kohtaamisen kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020, 2014.

Kirkkona monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Kirkon tulevaisuusselonteko 2014.

Strategiaopas seurakunnille. 2014, Kirkkohallitus

Kirkko Helsingissä 2020 -strategia. 2013, Hsrkyn YKV.

Toimintakulttuurin muutos Helsingin seurakunnissa 2016-2018. 2016, Hsrky, YKV 7.6.2016.

Vuositalasto 2015, Vuositalasto 2016, Vuositalasto 2017. **Hsrky.**

Rohkeasti yhdessä – Modigt tillsammans. 2021. Hsrky.

Toiminnan ja talouden suunnitteluohje. 2021. Hsrky

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021-2024. Hsrky.

- Mikaelin ja Vartiokylän seurakuntien TA 2022 ja TTS 2022-2024 sekä henkilöstö- ja tilat.

Vuoden 2022 Talousarvion ja vuosien 2022-2024 TTS:n valmisteluohje. Hsrky.

Kirkkolaki, Kirkkojärjestys ja Kirkon vaalijärjestys, 2017.

Helsingin kaupungin tilastotietokanta ja kaupunkisuunnitteluaineisto.